

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANICA
YVESA BOTA,
predstavljeni 4. aprila 2019¹

Zadeva C-47/18

**Skarb Panstwa Rzeczypospolitej Polskiej – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad
proti
Stephanu Rielu kot stečajnemu upravitelju družbe Alpine Bau GmbH**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju, Avstrija))

„Predhodno odločanje – Uredba (EU) št. 1215/2012 – Sodna pristojnost v civilnih in gospodarskih zadevah – Področje uporabe – Člen 1(2)(b) – Stečajni postopki v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih podjetij ali drugih pravnih oseb, postopki prisilne poravnave in podobni postopki – Tožba za ugotovitev obstoja terjatve za njeno prijavo v okviru postopka v primeru insolventnosti – Postopki v primeru insolventnosti – Uredba (ES) št. 1346/2000 – Člen 41 – Vsebina prijave terjatve – Najvišje zahteve – Nepopolna prijava – Manjkajoča navedba, razvidna iz dokazil – Pogoji za uporabo zakonodaje države članice, ki je začela glavni postopek v primeru insolventnosti“

I. Uvod

1. Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 1(2)(b) in člena 29(1) Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah² ter člena 41 Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti.³

2. Navedeni predlog je bil vložen v okviru spora med Skarb Panstwa Rzeczypospolitej Polskiej – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (državna blagajna Republike Poljske – generalni direktor za državne ceste in avtoceste, Poljska, v nadaljevanju: tožeča stranka) in Stephanom Rielom kot upraviteljem v glavnem postopku zaradi insolventnosti, ki je bil v Avstriji uveden proti družbi Alpine Bau GmbH, zaradi tožbe za ugotovitev obstoja terjatev.

3. Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju, Avstrija) se s svojim četrtem in petim vprašanjem za predhodno odločanje sprašuje o stopnji zahteve, ki jo je treba v skladu s pravom Unije za veljavnost prijave terjatve v glavnem postopku zaradi insolventnosti izpolnjevati, kadar ta prijava ne vsebuje navedb v zvezi z datumom nastanka terjatve, vendar je ta razviden iz predloženih dokazil.

¹ Jezik izvirnika: francoščina.

² UL 2012, L 351, str. 1.

³ UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 1, str. 191.

4. Razložil bom, zakaj je treba člen 41 Uredbe št. 1346/2000 razlagati prožno, zaradi česar menim, da so zahteve navedene določbe izpolnjene, če je navedba datuma nastanka terjatve razvidna iz dokumentov, ki jih je predložil upnik, poleg tega pa bom spomnil, da posledice take nenavedbe v fazi preverjanja terjatve ureja zakonodaja države članice, v kateri je bil postopek uveden (*lex concursus*).

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Uredba (ES) št. 1215/2012

5. Člen 1 Uredbe št. 1215/2012 določa:

„1. Ta uredba se uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, ne glede na naravo sodišča. Zlasti ne zajema davčnih, carinskih ali upravnih zadev ali odgovornosti države za dejanja in opustitve pri izvajanju državne oblasti (*acta iure imperii*).

2. Ta uredba se ne uporablja za:

[...]

(b) stečaj, postopke v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih podjetij ali drugih pravnih oseb, postopke prisilne poravnave in podobne postopke;

[...]“

2. Uredba (ES) št. 1346/2000

6. V uvodnih izjavah 2, 8, 12, od 18 do 21 in 23 Uredbe št. 1346/2000 je navedeno:

„(2) Pravilno delovanje notranjega trga zahteva učinkovitost in uspešnost čezmejnih postopkov v primeru insolventnosti ter je zaradi uresničitve tega cilja potrebno sprejetje te uredbe [...]

[...]

(8) Za uresničitev cilja izboljšanja učinkovitosti in uspešnosti postopkov v primeru insolventnosti s čezmejnimi učinki je potrebno in primerno, da se v pravni akt Skupnosti, ki je zavezujoč in se neposredno uporablja v državah članicah, vključijo določbe o sodni pristojnosti, priznavanju in pravu, ki se uporablja na tem področju.

[...]

(12) Ta uredba omogoča uvedbo glavnih postopkov v primeru insolventnosti v državi članici, v kateri je središče dolžnikovih glavnih interesov. Ti postopki imajo univerzalno področje uporabe s ciljem vključiti celotno dolžnikovo premoženje. Zaradi zaščite raznolikosti interesov ta uredba omogoča uvedbo sekundarnih postopkov v primeru insolventnosti, vzporedno z glavnimi postopki. Uvedba sekundarnih postopkov je mogoča v državi članici, v kateri ima dolžnik poslovalnico. Učinki sekundarnih postopkov so omejeni na premoženje, ki se nahaja v navedeni državi. Obvezna pravila o koordinaciji z glavnimi postopki v primeru insolventnosti izpolnjujejo zahtevo po zagotavljanju enotnosti v Skupnosti.

[...]

- (18) Po uvedbi glavnih postopkov v primeru insolventnosti pravica zahtevati uvedbo postopkov v primeru insolventnosti v državi članici, v kateri ima dolžnik poslovalnico, ni omejena s to uredbo. Upravitelj v glavnih postopkih v primeru insolventnosti ali katera koli druga oseba, pooblaščenca po nacionalnem pravu navedene države članice, lahko zahteva uvedbo sekundarnih postopkov v primeru insolventnosti.
- (19) Sekundarni postopki v primeru insolventnosti imajo lahko poleg zaščite lokalnih interesov različne namene. Lahko se pojavijo primeri, v katerih je dolžnikovo premoženje preveč kompleksno, da bi se upravljalo kot celota, ali so razlike v zadevnih pravnih sistemih tako velike, da bi razširitev učinkov prava države, v kateri je bil uveden postopek, v druge države, v katerih se nahaja premoženje, lahko povzročila težave. Iz tega razloga lahko upravitelj glavnih postopkov v primeru insolventnosti zahteva uvedbo sekundarnih postopkov, kadar je to potrebno zaradi uspešnega upravljanja s premoženjem.
- (20) Glavni in sekundarni postopki v primeru insolventnosti lahko prispevajo k uspešnemu unovčenju celotnega premoženja le pod pogojem usklajenosti vseh vzporednih nerešenih postopkov. Pri tem je osnovni pogoj tesno sodelovanje med različnimi upravitelji, zlasti z izmenjavo zadostne količine informacij. Za zagotovitev vodilne vloge glavnih postopkov v primeru insolventnosti mora upravitelj takih postopkov imeti na voljo več možnosti interveniranja v sočasne nerešene sekundarne postopke v primeru insolventnosti. Na primer, mora imeti možnost predlagati načrt prestrukturiranja ali poravnave ali zaprositi za odložitev unovčenja premoženja v sekundarnih postopkih v primeru insolventnosti.
- (21) Vsak upnik, ki ima običajno ali stalno prebivališče ali registrirani sedež v Skupnosti, mora imeti pravico do prijave terjatev v vsakem postopku v primeru insolventnosti, ki tečejo znotraj Skupnosti in se nanašajo na premoženje dolžnika. [...]

[...]

- (23) Ta uredba mora za zadeve, ki jih zajema, določiti enotne kolizijske norme, ki v okviru njihovega področja uporabe nadomeščajo nacionalna pravila mednarodnega zasebnega prava. Če ni določeno drugače, se mora uporabiti pravo države članice, v kateri so bili uvedeni postopki v primeru insolventnosti (*lex concursus*). Ta kolizijska norma mora veljati za glavne postopke, pa tudi za lokalne. *Lex concursus* določa vse procesne in materialne posledice postopkov v primeru insolventnosti, za zadevne osebe in zadevna pravna razmerja. Ureja vse pogoje za uvedbo, vodenje in končanje postopkov v primeru insolventnosti.“

7. Člen 3, od (1) do (3), navedene uredbe določa:

„1. Sodišča držav članic, na katerih ozemlju je središče dolžnikovih glavnih interesov, so pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti. Pri družbi ali pravni osebi se, dokler se ne dokaže nasprotno, domneva, da je središče dolžnikovih glavnih interesov registrirani sedež.

2. Kadar je središče dolžnikovih glavnih interesov na ozemlju države članice, so sodišča druge države članice pristojna za uvedbo postopkov v primeru insolventnosti zoper navedenega dolžnika samo, če ima ta poslovalnico na ozemlju navedene druge države članice. Učinki teh postopkov so omejeni na dolžnikovo premoženje, ki se nahaja na ozemlju te druge države članice.

3. Kadar so bili postopki v primeru insolventnosti uvedeni po odstavku 1, so vsi postopki, ki so bili pozneje uvedeni po odstavku 2, sekundarni. Ti slednji postopki morajo biti likvidacijski.“

8. Člen 4 navedene uredbe določa:

„1. Če ta uredba ne določa drugače, je pravo, ki se uporablja za postopke v primeru insolventnosti in njihove učinke, pravo države članice, na katere ozemlju so bili uvedeni postopki, v nadaljnjem besedilu ‚država, v kateri so bili uvedeni postopki‘.

2. Pravo države, v kateri so bili uvedeni postopki, določa pogoje za uvedbo, vodenje in končanje teh postopkov. Zlasti pa določa:

[...]

(h) pravila o prijavi, preverjanju in pri priznanju terjatev;

[...]“

9. Člen 27 iste uredbe določa:

„Če sodišče države članice uvede postopke iz člena 3(1), ki so priznani v drugi državi članici (glavni postopki), lahko sodišče navedene druge države članice, pristojno po členu 3(2), uvede sekundarne postopke v primeru insolventnosti, brez ugotavljanja dolžnikove insolventnosti v navedeni drugi državi. Ti slednji postopki morajo biti navedeni med postopki v Prilogi B. Njihove posledice se omejijo na dolžnikovo premoženje, ki se nahaja na ozemlju navedene druge države članice.“

10. Člen 31(1) in (2) Uredbe št. 1346/2000 določa:

„1. S pridržkom predpisov o omejevanju posredovanja informacij imajo upravitelj v glavnih postopkih in upravitelji v sekundarnih postopkih dolžnost medsebojne izmenjave informacij. Nemudoma posredujejo vse informacije, ki bi lahko bile pomembne za druge postopke, zlasti o napredku, doseženem pri prijavi in preverjanju terjatev ter vseh ukrepov, katerih cilj je končanje postopka.

2. S pridržkom predpisov, ki veljajo za vsakega od postopkov, imajo upravitelj v glavnih postopkih in upravitelji v sekundarnih postopkih dolžnost medsebojnega sodelovanja.“

11. V skladu s členom 32(1) navedene uredbe „[v]sak upnik lahko prijavi terjatev v glavnih postopkih in v katerem koli sekundarnem postopku“.

12. Člen 39 navedene uredbe določa:

„Upniki z običajnim ali stalnim prebivališčem ali registriranim sedežem v državi članici, ki ni država, v kateri so bili uvedeni postopki, vključno z davčnimi organi in organi socialne varnosti, lahko pisno prijavijo terjatve v postopkih v primeru insolventnosti.“

13. Člen 40 Uredbe št. 1346/2000 tako določa:

„1. Takoj po uvedbi postopkov v primeru insolventnosti v državi članici pristojno sodišče navedene države članice ali upravitelj, ki ga je imenovalo to sodišče, nemudoma obvesti znane upnike z običajnim ali stalnim prebivališčem ali registriranim sedežem v drugih državah članicah.

2. Navedene informacije, ki so bile poslane s posameznim obvestilom, morajo vsebovati zlasti roke, posledice zamude teh rokov, organ, ki je pristojen za sprejemanje prijav terjatev in druge določene ukrepe. Tako obvestilo lahko tudi navaja, ali morajo upniki, katerih terjatve so prednostne ali zavarovane s stvarmi, prijaviti svoje terjatve.“

14. Člen 41 navedene uredbe določa:

„Upnik pošlje kopije morebitne dokazne dokumentacije in navede vrsto terjatve, datum njenega nastanka in znesek, pa tudi, ali za terjatev uveljavlja prednost, zavarovanje s stvarmi ali pridržek lastninske pravice, in katero premoženje je predmet jamstva, ki ga uveljavlja.“

15. Člen 42 navedene uredbe določa:

„1. Informacije po členu 40 je treba poslati v uradnem jeziku ali v enem od uradnih jezikov države, v kateri so bili uvedeni postopki. V ta namen se uporabi obrazec z naslovom ‚Poziv k prijavi terjatve. Roki, ki jih je treba upoštevati!‘ v vseh uradnih jezikih institucij Evropske unije.

2. Vsak upnik z običajnim ali stalnim prebivališčem ali registriranim sedežem v državi članici, ki ni država, v kateri so bili uvedeni postopki, lahko prijavi svojo terjatev v uradnem jeziku ali v enem od uradnih jezikov navedene druge države. V tem primeru pa njegova prijava nosi naslov ‚Prijava terjatve‘ v uradnem jeziku ali v enem od uradnih jezikov države, v kateri so bili uvedeni postopki. Poleg tega se od njega lahko zahteva, da zagotovi prevod v uradni jezik ali v enega od uradnih jezikov države, v kateri so bili uvedeni postopki.“

B. Avstrijsko pravo

16. Člen 102 Bundesgesetz über das Insolvenzverfahren (zakon o insolventnosti)⁴ z dne 10. decembra 1914 v različici, ki se je uporabljala za spor o glavni stvari, določa:

„Upniki morajo svoje terjatve v postopku v primeru insolventnosti uveljavljati v skladu z naslednjimi določbami, tudi če so predmet spora.“

17. Člen 103(1) IO določa:

„V prijavi morajo biti naveden znesek terjatve in dejstva, na katerih temelji, ter zahtevana razvrstitev; navedena morajo biti dokazila, ki jih je mogoče predložiti v podporo zatrjevani terjatvi.“

18. V skladu s členom 104(1) IO je treba terjatve prijaviti pisno ali z ustno izjavo, ki se zapiše v zapisnik na stečajnem sodišču.

19. Člen 105 IO pod naslovom „Obravnavna za preverjanje“ v odstavkih od 1 do 3 določa:

„1. Upravitelj in dolžnik sta navzoča na obravnavi za preverjanje [...]

2. Prijavljene terjatve se preverijo v vrstnem redu, ki ustreza njihovi razvrstitvi, ali, če so enako razvrščene, v vrstnem redu, v katerem so bile prijavljene.

3. Upravitelj mora dati izjavo glede pravilnosti in razvrstitve vsake prijavljene terjatve; kadar da tako izjavo, ne more izraziti pridržkov.“

20. V skladu s členom 108(1) IO „je treba stanje, ugotovljeno na obravnavi za preverjanje, vnesti v register prijavljenih terjatev“.

21. V skladu s členom 109(1) IO se terjatev v postopku v primeru insolventnosti šteje za ugotovljeno, če jo prizna upravitelj in je ne izpodbija nobeden od do tega upravičenih upnikov.

⁴ RGBL 337/1914, v nadaljevanju: IO.

22. Člen 110(1) IO določa:

„Imetniki terjatev, katerih pravilnost ali razvrstitev ostaneta sporni, lahko zahtevajo ugotovitev njihovega obstoja, če je pravno sredstvo dopustno, z vložitvijo tožbe proti vsem strankam, ki ugovarjajo [...]. Zahteve v okviru te tožbe lahko temeljijo samo na razlogu, navedenem v okviru prijave in na obravnavi za preverjanje; ne morejo se nanašati na višji znesek od tistega, ki je bi pri tem naveden.“

23. Člen 112(1) IO določa:

„Dokončne odločbe v zvezi z obstojem in razvrstitvijo izpodbijanih pravic učinkujejo na vse upnike, ki so stranke v postopku v primeru insolventnosti.“

III. Dejansko stanje spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

24. Tožeča stranka, pooblaščenca za upravljanje poljskega državnega cestnega omrežja, je družbi Alpine Bau naročila izvedbo več projektov cestne gradnje na Poljskem, pri čemer so bila ta javna naročila oddana na podlagi javnega razpisa. Pogodbe v zvezi s temi projekti so vsebovale podrobne določbe o odškodnini in obrestih, ki se plačajo v primeru zamude pri njihovi izvedbi.

25. 19. junija 2013 se je v Avstriji proti družbi Alpine Bau začel postopek prisilne poravnave in S. Riel je bil imenovan za upravitelja te družbe.

26. 4. julija 2013 je bil ta postopek preoblikovan v stečajni postopek. Naslednji dan je bilo na podlagi odločbe Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju, Avstrija) v registru postopkov v primeru insolventnosti navedeno, da gre za glavni postopek v primeru insolventnosti v smislu Uredbe št. 1346/2000.

27. Na Poljskem je bil uveden sekundarni postopek zaradi insolventnosti proti družbi Alpine Bau na Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu (okrožno sodišče v Poznanju – Stare Miasto, Poljska).

28. Tožeča stranka je v glavnem postopku zaradi insolventnosti, uvedenem v Avstriji, prijavila terjatve 16. avgusta 2013 in 22. junija 2016, v sekundarnem postopku zaradi insolventnosti, uvedenem na Poljskem, pa 16. maja 2014 in 16. junija 2015.

29. S. Riel, imenovan v okviru avstrijskega glavnega postopka zaradi insolventnosti, in upravitelj, imenovan v okviru poljskega sekundarnega postopka zaradi insolventnosti, sta ugovarjala večini prijavljenih terjatev.

30. 1. aprila 2015 je tožeča stranka na Poljskem vložila tožbo za ugotovitev obstoja terjatve v višini 309.663.865 poljskih zlotov (PLN) (približno 73.898.402 EUR).⁵

31. Po navedbah tožeče stranke je družba Alpine Bau 1. aprila 2015 vložila tožbo zoper priznanje terjatve v višini 23.037.496,51 PLN (približno 5.497.684 EUR). Trdi tudi, da sta bili tožbi združeni, da se obravnavata na Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu (okrožno sodišče v Poznanju – Stare Miasto) in da imata ti tožbi, „razen nekaj izjem, ki so praktično zanemarljive“, isti predmet kot predlog za ugotovitev obstoja terjatve, vložena na avstrijskem sodišču.

⁵ Po menjalnem tečaju na dan 16. maja 2014, datum prijave terjatve v postopku zaradi insolventnosti na Poljskem. To je referenčni znesek za znesek, naveden pozneje.

32. Tožeča stranka je namreč 31. oktobra 2016 na Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju) prav tako vložila tožbo za ugotovitev obstoja terjatve v višini 64.784.879,43 EUR, pri čemer je predlagala, naj se v skladu s členoma 29 in 30 Uredbe št. 1215/2012 odločanje prekine, dokler odločba v postopkih, ki potekajo na Poljskem v zvezi s preverjanjem terjatev, ne postane pravnomočna.

33. Navedeno sodišče je z vmesno sodbo z dne 25. julija 2017 zavrnilo zahtevek tožeče stranke v višini 265.132,81 EUR, ne da bi se izreklo o njenem predlogu o prekinitvi odločanja.

34. Tožeča stranka je vložila pritožbo zoper navedeno sodbo na Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju), pri čemer se je sklicevala zlasti na kršitev postopka, ker je Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju) zavrnilo prekinitvev odločanja, čeprav je to v skladu s členom 29 Uredbe št. 1215/2012 nujna zahteva.

35. Predložitveno sodišče se, na prvem mestu, sprašuje, ali tožba za ugotovitev obstoja prerekanе terjatve spada na področje uporabe določb Uredbe št. 1215/2012 ali določb Uredbe št. 1346/2000.

36. Na drugem mestu, sprašuje se o uporabi pravil o litispendenci v skladu s prvonavedeno uredbo, in sicer neposredno ali po analogiji v primeru uporabe drugonavedene uredbe, ki ne vsebuje takih določb.

37. Na tretjem mestu, izraža dvom glede obsega zahtev iz člena 41 Uredbe št. 1346/2000 v zvezi z vsebino prijave terjatve upnikov s sedežem v državi članici. Ker so pojasnila glede narave terjatve, datuma njenega nastanka in njenega zneska navedena v tej določbi zato, da bi upniki lažje uveljavili svoje pravice, naj bi bila potrebna, tudi če te ne bi izhajale iz zakonodaje, ki se uporablja, in sicer zakonodaje države članice, v kateri je bil postopek uveden (*lex concursus*).

38. Predložitveno sodišče najprej poudarja, da je treba v skladu z nacionalno sodno prakso v zvezi s členom 103 in naslednjimi IO zakonske pogoje glede vsebine prijav terjatev, knjiženih kot obveznosti dolžnika, uporabljati strogo, tako da so lahko na obravnavi za preverjanje prijavljenih terjatev na voljo vsa dejstva glede pravic, na katerih bi lahko pozneje temeljila tožba za ugotovitev obstoja terjatve. Nato dodaja, da v skladu z avstrijskim pravom ni treba navesti datuma nastanka terjatve. Zatem poudarja, da so bila v obravnavanem primeru pojasnila glede utemeljenosti terjatve samo splošna in da je datum nastanka terjatve razviden le iz dokazil, ki jih je predložil upnik.

39. Predložitveno sodišče zato dvomi o možnosti, da bi se štelo, da člen 41 Uredbe št. 1346/2000 določa najstrožje pravilo in da se lahko uporabijo milejše določbe *lex concursus*, pri čemer poudarja, da navedeni zakon ureja učinke nepopolne prijave v smislu navedene uredbe.

40. V teh okoliščinah je Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba člen 1(2)(b) Uredbe [št. 1215/2012] razlagati tako, da se tožba za ugotovitev obstoja prerekanе terjatve (Prüfungsklage) v skladu z avstrijskim pravom v smislu [navedene določbe] nanaša na insolventnost in je zato izključena iz stvarnega področja uporabe te uredbe?

2. (Samo če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen):

Ali je treba člen 29(1) Uredbe [št. 1215/2012] smiselno uporabljati za povezane tožbe, ki spadajo na področje uporabe Uredbe Sveta št. 1346/2000?

3. (Samo če je odgovor na prvo vprašanje nikalen ali odgovor na drugo vprašanje pritrdilen):

Ali je treba člen 29(1) Uredbe [št. 1215/2012] razlagati tako, da teče postopek z istim zahtevkom med istima strankama, če upnica – tožeča stranka – ki je v avstrijskem glavnem postopku v primeru insolventnosti in v poljskem sekundarnem postopku v primeru insolventnosti prijavila

(v bistvu) identično terjatev, ki sta jo oba upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti (v večini) prerekala, na Poljskem najprej vložijo tožbo za ugotovitev obstoja prerekane terjatve (Prüfungsklage) zoper tamkajšnjega upravitelja v sekundarnem postopku v primeru insolventnosti, nato pa še zoper upravitelja v glavnem postopku v primeru insolventnosti – [S. Riela] – v Avstriji?

4. Ali je treba člen 41 Uredbe [št. 1346/2000] razlagati tako, da je zahteva glede navedbe ‚vrste terjatve, datuma njenega nastanka in zneska‘ izpolnjena, če se upnica s sedežem v državi članici, ki ni država članica, v kateri je bil postopek uveden – tožnica – pri prijavi terjatve v glavnem postopku v primeru insolventnosti – kot tu –
 - (a) omeji na to, da terjatev opiše z navedbo konkretnega zneska, vendar brez navedbe datuma njenega nastanka (npr. kot ‚terjatev podizvajalca JSV Slawomir Kubica za izvedbo cestnih del‘);
 - (b) pri prijavi terjatve datuma njenega nastanka sicer ne navede, vendar je iz prilog k prijavi terjatve datum njenega nastanka (npr. na podlagi datuma na priloženem računu) mogoče izpeljati?
5. Ali je treba člen 41 Uredbe [št. 1346/2000] razlagati tako, da ta določba ne nasprotuje temu, da se za upnico, ki prijavi terjatev in ima sedež v državi članici, ki ni država, v kateri je bil postopek uveden, v posameznem primeru uporabijo ugodnejša nacionalna določila – npr. glede zahteve po navedbi datuma nastanka terjatve?“

IV. Analiza

41. Preden začnem analizo, ki je na zahtevo Sodišča omejena na četrto in peto vprašanje za predhodno odločanje v zvezi s členom 41 Uredbe št. 1346/2000, bom na kratko pojasnil, zakaj se lahko upravičeno šteje, da je bilo že odgovorjeno na prvo vprašanje za predhodno odločanje, ki se nanaša na predhodni element, na katerem temelji premislek, in sicer, da tožba v sporu o glavni stvari spada na področje uporabe navedene uredbe.

42. Prvič, pojasniti je treba, da se Uredba št. 1346/2000, ki je veljala od 31. maja 2002⁶ do 25. junija 2017⁷, uporablja za obravnavani primer zaradi datuma začetka glavnega postopka zaradi insolventnosti, ki je 19. junij 2013.

43. Drugič, glede na načela, na katera je bilo opozorjeno v sodbi z dne 20. decembra 2017, Valach in drugi,⁸ v točkah od 24 do 27 in 37, ki se nanašajo na področje uporabe uredb št. 1346/2000 in 1215/2012,⁹ ter ki so bila v bistvu ponovljena v treh nedavnih sodbah, in sicer sodbah z dne 4. oktobra 2018, Feniks,¹⁰ z dne 14. novembra 2018, Wiemer & Trachte,¹¹ in z dne 6. februarja 2019, NK,¹² v zvezi s področjem uporabe Uredbe Sveta (CE) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah,¹³ ki je bila razveljavljena z uredbo št. 1215/2012, menim, da tožba za ugotovitev terjatev iz člena 110 IO spada na področje uporabe Uredbe št. 1346/2000.

6 Glej člen 47 navedene uredbe.

7 Glej člen 84(2) ter člena 91 in 92 Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (UL 2015, L 141, str. 19), s katero je bila razveljavljena in nadomeščena Uredba št. 1346/2000 ter ki se, kar zadeva bistvo, uporablja od 26. junija 2017.

8 C-649/16, EU:C:2017:986.

9 Glej tudi sodno prakso, navedeno v teh točkah.

10 C-337/17, EU:C:2018:805 (točki 30 in 31).

11 C-296/17, EU:C:2018:902 (točki 29 in 30).

12 C-535/17, EU:C:2019:96 (točke od 24 do 26).

13 UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42.

44. Taka tožba za ugotovitev terjatev se namreč lahko vloži le v okviru postopka v primeru insolventnosti, kadar se vloži ugovor glede zneska, pravilnosti ali razvrstitve terjatev, ki jih prijavijo upniki, sodelujoči v tem postopku. Poleg tega je njen namen preveriti, ali so bile upoštevane zahteve v zvezi s prijavo terjatev. Dalje, ob koncu take tožbe za ugotovitev terjatev se določi znesek stečajne mase, namenjen razdelitvi, ki se glede na obstoj in razvrstitev izpodbijanih terjatev uporabi za vse upnike, ki so stranke v postopku v primeru insolventnosti.

45. Iz tega po mojem mnenju izhaja, da tožba, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, izhaja neposredno iz postopka v primeru insolventnosti in je z njim tesno povezana, zato ne spada na področje uporabe Uredbe št. 1215/2012.

46. Zdaj ko je to pojasnjeno, lahko predstavim elemente odgovora na zadnji dve vprašanji predložitvenega sodišča v zvezi z obsegom člena 41 Uredbe št. 1346/2000, za kateri Sodišču predlagam, da se ju preuči skupaj.

47. Predložitveno sodišče je podvomilo o posledicah tega, da tožeča stranka v prijavi svoje terjatve ni navedla datuma njenega nastanka, čeprav je ta datum razviden iz dokazil, ki jih je predložila, in čeprav se v skladu z nacionalno zakonodajo ta navedba ne zahteva.

48. Sodišče je tako prvič pozvano k razlagi člena 41 uredbe št. 1346/2000, da se izreče o obveznosti vsebine prijave terjatve, kot je predpisana v navedenem členu.

49. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je treba pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo in cilje, ki se z njo uresničujejo, ampak tudi njeno sobesedilo in celoto določb prava Unije.¹⁴

50. Zato je treba na prvem mestu ugotoviti, da se ni razpravljalo o morebitnih razlikah v besedilu člena 41 Uredbe št. 1346/2000 v jezikovnih različicah, ki sem jih lahko preveril.¹⁵

51. Na drugem mestu, pojasniti je treba, da je bila taka določba z enakim besedilom vključena že v Konvencijo z dne 23. novembra 1995 o postopkih v primeru insolventnosti.¹⁶ Čeprav navedena konvencija ni začela veljati, ker je ni podpisala ena država članica, je bila temelj za oblikovanje Uredbe št. 1346/2000.¹⁷

¹⁴ Glej sodbo z dne 10. decembra 2018, Wightman in drugi (C-621/18, EU:C:2018:999, točka 47).

¹⁵ In sicer v različicah v španskem, nemškem, angleškem in italijanskem jeziku.

¹⁶ Dokument Sveta Evropske unije CONV/INSOL/XI, na voljo na tem spletnem naslovu: <https://www.lynxlex.com/fr/text/insolvabilit%C3%A9-r%C3%A8gl-13462000/rapports-explicatifs-utiles/3519>. Podobna določba je bila vključena tudi v osnutek konvencije o stečajih, postopkih v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih podjetij ali drugih pravnih oseb, postopkih prisilne poravnave in podobnih postopkih iz leta 1980, ki je bil skupaj z obrazložitvenim poročilom J. Lemonteyja objavljen v *Bulletin des Communautés européennes*, supplément 2/82, ki je na voljo na tem spletnem naslovu: <https://publications.europa.eu/fr/publication-detail/-/publication/bdfe47f1-678d-45f3-94cb-6aff207d4fc1/language-fr/format-PDF/source-88176377>.

¹⁷ Glede nastajanja Uredbe št. 1346/2000 glej sklepne predloge generalnega pravobranilca F.G. Jacobsa v zadevi Eurofood IFSC (C-341/04, EU:C:2005:579, točka 2 in opombi 3 in 4) ter sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Szpunarja v zadevi Senior Home (C-195/15, EU:C:2016:369, točki 19 in 20).

52. Na tretjem mestu, kot je Sodišče že pojasnilo, je treba šteti, da je obrazložitevno poročilo Miguela Virgós in Étienne Schmit glede Konvencije o postopkih v primeru insolventnosti¹⁸ referenčno za razlago Uredbe št. 1346/2000,¹⁹ med drugim v zvezi s cilji, ki se uresničujejo.

53. Ta avtorja sta poudarila, da je namen posebnih določb Konvencije z dne 23. novembra 1995 v zvezi s prijavo terjatev, ki odstopajo od uporabe zakonodaje države članice, v kateri je postopek uveden, upnikom olajšati uveljavljanje pravic v evropskem prostoru z določitvijo zahtev, ki so koristne za opredelitev njihovih zahtev.²⁰

54. Enako velja za Uredbo št. 1346/2000. Tako so v skladu s členom 4(2)(h) navedene uredbe pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev določena v zakonodaji države, v kateri je postopek uveden. Poglavlje IV navedene uredbe, naslovljeno „Obveščanje upnikov in prijava njihovih terjatev“, ki vključuje člene od 39 do 42, predstavlja izjemo glede na to načelo, ker so v členih 39 in 41 ter členu 42(2) navedene uredbe navedeni nekateri načini uveljavljanja pravice do prijave terjatve v postopku v primeru insolventnosti, ki jih imajo upniki iz države članice, ki ni država članica, v kateri je bil postopek uveden.

55. Na četrtem mestu, v zvezi z obsegom navedenih pravil o prijavi terjatev je v poročilu Virgós-Schmit navedeno, da v nacionalni zakonodaji glede na cilj, ki se uresničuje,²¹ ni mogoče naložiti dodatnih pogojev glede vsebine take prijave²². Navedena pravila omogočajo, da se zagotavlja veljavnost prijave terjatve glede na zakonodajo države, v kateri je bil postopek uveden, ki se uporablja za njeno preverjanje.

56. S to analizo se strinjajo številni komentatorji Uredbe št. 1346/2000,²³ ki upoštevajo nov okvir, v katerem je bilo obravnavano vprašanje pravice upnikov, in zelo pragmatičen vidik, s katerega je bilo obravnavano.

57. Zakonodajalec Unije je po tem, ko je za glavni postopek v primeru insolventnosti potrdil univerzalnost stečaja s tem, da je v členu 39 Uredbe št. 1346/2000 določil načelo svobodne prijave terjatev za upnike z običajnim ali stalnim prebivališčem ali registriranim sedežem v državi članici, ki ni država, v kateri je bil postopek uveden, in ga uskladil z možnostjo, da se terjatve prijavijo ne le v glavnem postopku, temveč tudi v sekundarnih postopkih, določenih v členu 32(1) Uredbe št. 1346/2000, določil pravila, ki zagotavljajo enako obravnavanje upnikov.

18 Gre za dokument Sveta 6500/1/96, REV 1, z dne 8. julija 1996 (v nadaljevanju: poročilo Virgós-Schmit), na voljo na tem spletnem naslovu: <https://www.lyndex.com/fr/text/insolvabilit%C3%A9-r%C3%A8gl-13462000/rapports-explicatifs-utiles/3519>. Dokončna različica celotnega besedila v angleščini je v delu Moss, G., Fletcher, I., Isaacs, S., *The EC Regulation on Insolvency Proceedings: a Commentary and Annotated Guide*, Oxford University Press, Oxford, 2002, str. od 261 do 327 (glede natančnega datuma tega poročila glej stran 261).

19 Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca F. G. Jacobsa v zadevi Eurofood IFSC (C-341/04, EU:C:2005:579, točka 2, navedena v sklepnih predlogih generalnega pravobranilca M. Szpunarja v zadevi Senior Home (C-195/15, EU:C:2016:369, opomba 11), ter opomba 5, v kateri je pojasnjeno: „Poročilo Virgós-Schmit, na katerem so temeljile številne uvodne izjave preambule te uredbe, nikoli ni bilo objavljeno v *Uradnem listu*, čeprav obstaja kot dokument [Sveta] z dne 8. julija 1996 – 6500/1/96. [...] Glej tudi [Balz, M., ‚The European Union Convention on Insolvency Proceedings‘, *American Bankruptcy Law Journal*, National Conference of Bankruptcy Judges, Laguna Beach, 1996]. M. Balz je predsedoval delovni skupini Skupine [Sveta] za stečaj, ki je napisala Konvencijo. Navaja, da se je o poročilu Virgós-Schmit [...] obsežno razpravljalo in [da so se] z njim [...] strinjali delegirani strokovnjaki, vendar ga, v nasprotju s konvencijo, Svet ministrov ni uradno potrdil. Kljub temu bo zelo pomembno za sodišča in države članice“ (opomba 51)).

20 Glej poročilo Virgós-Schmit (točka 273).

21 Glej točko 53 teh sklepnih predlogov.

22 Glej poročilo Virgós-Schmit (točka 273).

23 Glej med drugim Raimon, M., *Le règlement communautaire 1346/2000 du 29 mai 2000 relatif aux procédures d'insolvabilité*, Librairie générale de droit et de jurisprudence, zbirka „Droit des affaires“, Pariz, 2007, točka 546, str. 180. Glej tudi Hess, B., Oberhammer, P., in Pfeiffer, T., v sodelovanju s Piekenbrock, A., in Seagon, C., *External Evaluation of Regulation n° 1346/2000/EC on Insolvency Proceedings*, 2014, točka 8.2, str. 372, zlasti naslednje reference v opombi 1139: Moss, G., Fletcher, I., Isaacs, S., *The EC Regulation on Insolvency Proceedings: a Commentary and Annotated Guide*, 2. izdaja, Oxford University Press, Oxford, 2009, točka 8.410; Riedemann, S., „Article 41“, *Europäische Insolvenzverordnung*, De Gruyter, Berlin, 2007, točka 14; vendar glej tudi Ghia, L., „Regulation N. 1346/2000 and Protection of Creditors“, *International Insolvency Law Review*, C.H. Beck, Munich, 2011, str. od 313 do 320, zlasti str. 320.

58. To enako obravnavanje temelji na enotnosti premoženja in načelu nediskriminacije, čeprav je merilo, ki se tu uporablja, merilo stalnega prebivališča zadevnih upnikov in ne merilo njihovega državljanstva.²⁴

59. Zato se je zakonodajalec Unije za zagotovitev učinkovitega poteka postopka v primeru insolventnosti²⁵ odločil, da bo v členu 41 Uredbe št. 1346/2000 določil skupne najvišje standarde za zaščito upnikov iz države članice, ki ni tista, v kateri je bil uveden postopek v primeru insolventnosti. Ugotoviti je treba, da je bila iz istih razlogov vsebina prijav enako opredeljena v Uredbi 2015/848.²⁶

60. Gre za pravila materialnega prava.²⁷ Tako kot španska in poljska vlada menim, da jih je treba razlagati prožno zaradi spodaj navedenih razlogov.

61. Prvič, ugotavljam, da je zakonodajalec Unije omejil okvir prijave terjatev na njihovo vsebino in priznanje dokazil, ki jih predloži upnik za utemeljitev obstoja terjatve in njenega zneska. Kot je bilo poudarjeno malo po začetku veljavnosti Uredbe št. 1346/2000, niso obravnavana vsa vprašanja glede postopka prijave.²⁸ Mogoče je torej šteti, da člen 41 navedene uredbe pomeni nedokončno obliko poenotenja postopka prijave terjatev.²⁹

62. Ker torej ni določen enoten postopek za uveljavljanje pravice do prijave terjatev in možnost predložitve dokazil, menim, da ni mogoče zahtevati, da morajo biti navedbe glede terjatve, naštetih v členu 41 Uredbe št. 1346/2000, vključene v besedilo prijave in ne morejo biti razvidne iz dokazil.

63. Drugič, zdi se mi, da je pri priznanju dokazil, ki ga nalaga zakonodajalec Unije, dana diskrecijska pravica, ki temelji na nacionalnih zakonodajah, ki se uporabljajo – pri čemer ni enotne sankcije – za presojo veljavnosti prijave ali za njeno ureditev.

64. Fazo prijave terjatev je treba namreč nujno ločiti od faze njihovega preverjanja, za katero še vedno velja nacionalna zakonodaja v skladu s členom 4(2)(h) Uredbe št. 1346/2000. Tako ta zakonodaja določa posledice nepravilnosti prijav terjatev in lahko, če so te nepopolne, tako kot v obravnavanem primeru, določa, da se uredijo z različnimi dokazili, če je ustrezno, na zahtevo organa, pristojnega za njihovo preverjanje.³⁰

65. Zdi se mi, da so taki postopki odgovor na upravičeno zaskrbljenost, ki jo je izrazila Evropska komisija glede potrebe po tem, da se upravitelju v postopku v primeru insolventnosti ne oteži naloga z naložitvijo, naj razišče številne dokumente.

24 Glej Vallens, J-L., „La mise en oeuvre du règlement communautaire sur les procédures d’insolvabilité: questions de procédure“, *Recueil Dalloz*, Dalloz, Pariz, 2003, št. 21, str. od 1421 do 1427, zlasti del IX, str. 1427, v katerem je navedeno delo Rémy, J-P., „Les aspects européens de la déclaration des créances dans une procédure collective ouverte en France“, *Revue de procédures collectives*, LexisNexis, Paris, 2003, št. 40, str. 66; ter *External Evaluation of Regulation n° 1346/2000/EC on Insolvency Proceedings*, op. cit., točka 8.1, str. 369 in opomba 1123. Glej tudi Jazottes, G., „Article 53“, *Le règlement (UE) 2015/848 du 20 mai 2015 relatif aux procédures d’insolvabilité, commentaire article par article*, Société de législation comparée, zbirka „Trans Europe Experts“, Pariz, zvezek 12, str. od 311 do 317, zlasti str. 312, drugi odstavek. Glej nasprotno Raimon, M., op. cit., točka 543, str. 179.

25 Glej uvodno izjavo 2 Uredbe št. 1346/2000.

26 Glej člen 55(2)(b) in (e) Uredbe 2015/848.

27 Glej med drugim Raimon, M., op. cit., točka 536, str. 177; in v delu z naslovom *Le règlement (UE) 2015/848 du 20 mai 2015 relatif aux procédures d’insolvabilité, commentaire article par article*, op. cit., Jazottes, G., „Article 53“, str. od 311 do 317, zlasti str. 316, ter Maréchal, C., „Article 55“, str. od 323 do 329, zlasti str. 326, del B, prvi odstavek, na koncu.

28 Glej Vallens, J-L., op. cit.

29 Glej Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru o uporabi Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti (COM(2012) 743 final) (točka 9, prvi odstavek).

30 Glej v tem smislu ujemajoča se pisna stališča strank postopka v glavni stvari glede možnosti zagotovitve dodatnih navedb med postopkom preverjanja terjatev ter med drugim podobno francosko zakonodajo in sodno prakso, kot sta prikazani v Vallansan, J., „Sauvegarde, redressement et liquidation judiciaires – Déclaration et admission des créances“, *JurisClasseur Commercial*, LexisNexis, Pariz, zvezek 2352 z dne 14. septembra 2015 (zadnja posodobitev 15. junija 2018), točke 84, 88, 89 in od 93 do 95. Glej tudi Raimon, M., op. cit., točka 546, str. 180.

66. Tretjič, cilj zaščite upnikov, ki se stalno poskuša uresničevati, tako z Uredbo št. 1346/2000 kot z Uredbo 2015/848, pomeni, da je stopnja zahteve za upnike pri prijavi njihovih terjatev v drugi državi članici odvisna od pogojev za njihovo obveščanje, roka, določenega za prijavo terjatev, in jezikovnih težav, s katerimi se morda spopadajo.

67. Natančneje, upoštevati je treba, da so bile zaradi nepopolnosti določb Uredbe št. 1346/2000 potrebne znatne prilagoditve zaradi praktičnih težav glede nekaterih vidikov prijave terjatev, ki so bile obravnavane v ocenjevalni študiji v zvezi z uporabo navedene uredbe, predstavljeni v poročilu Komisije v skladu s členom 46 navedene uredbe.³¹

68. Zaradi pomembnosti teh težav je Komisija preučila rešitve za zagotavljanje učinkovitosti pravice do prijave terjatev ob neusklajenosti nacionalnih pravnih sistemov na tem področju³² in enakosti upnikov. Uresničene so bile z možnostjo, da se prijava terjatev predloži s katerimi koli sredstvi obveščanja, ki jih dopušča pravo države, v kateri je bil uveden postopek zaradi insolventnosti,³³ in z oblikovanjem standardnega obrazca za prijavo terjatve, v katerem se navedejo obvezne informacije,³⁴ da se olajša prijava terjatev in zagotovi njena veljavnost.³⁵

69. V tem okviru se mi stroga razlaga člena 41 Uredbe št. 1346/2000, kot jo podpira Komisija, ki bi pomenila zavrnitev prijave terjatve, ki so ji predložena dokazila, iz katerih lahko upravitelj v postopku v primeru insolventnosti ali sodišče, ki mu je zadeva predložena, brez posebnih težav razbereta navedbe, s katerimi je mogoče določiti datum nastanka terjatve, medtem ko niti ni gotovo, ali je bil upnik ustrezno obveščen o zahtevi glede tega oziroma v zadostnem roku, da bi lahko to obveznost izpolnil, ne zdi združljiva s ciljem Uredbe št. 1346/2000, da se poenostavijo ukrepi upnikov, niti z obveznostjo, da se zagotovi spoštovanje njihove enakosti.

70. Primerjava s postopkom, urejenem v bistvenem delu³⁶ v Uredbi 2015/848, se mi zdi s tega vidika odločilna. Mogoče je namreč poudariti, da je z uporabo enotnega obrazca za prijavo terjatev upnik zdaj jasno obveščen o obveznosti, da navede datum nastanka terjatve.³⁷

71. Zato menim, da je treba dopustiti dopolnitev prijave terjatve na podlagi dokazil, katerih predložitev je določena v členu 41 Uredbe št. 1346/2000, in da je pristojni organ, pooblaščen za preverjanje navedene prijave, pristojen za presojo posledic nespoštovanja zahtev navedenega člena v skladu z zakonodajo države članice, na katere ozemlju je bil uveden glavni postopek.

31 Glej poročilo, navedeno v opombi 29 teh sklepnih predlogov (točke 1.1, 1.2 in 9). Ta zadnja točka se nanaša na naslednje težave: „[...] jezikovne ovire, stroške, roke za prijavo terjatev in pomanjkanje informacij o uvedbi postopkov, upravitelju ter formalnostih *lex fori concursus* za prijavo terjatev.“

32 Glej Maréchal, C., *op. cit.*, zlasti str. 327.

33 Glej člen 53 Uredbe 2015/848 v povezavi s členom 39 Uredbe št. 1346/2000, ki določa predložitev v pisni obliki.

34 Glej člen 55(1) Uredbe 2015/848 in Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2017/1105 z dne 12. junija 2017 o določitvi obrazcev iz Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta o postopkih v primeru insolventnosti (UL 2017, L 160, str. 1). Glej zlasti Prilogo II, točka 6.2, Izvedbene uredbe 2017/1105. Vendar je v skladu s členom 55(4) Uredbe 2015/848 uporaba navedenega obrazca poljubna, pri čemer upnik ohrani možnost izbire uporabe drugih sredstev za predložitev svoje prijave, če so v njej vsebovane iste obvezne informacije, kot jih določa navedena uredba.

35 Glej Brulard, Y., in drugi, *L'insolvabilité nationale, européenne et internationale, le règlement européen du 20 mai 2015*, zvezek 1, Anthemis, Limal, 2017, točka 24, str. 328.

36 Glej Maréchal, C., *op. cit.*, str. 326, del B, prvi odstavek.

37 Glej Prilogo II, točka 6.2, Izvedbene uredbe 2017/1105.

V. Predlog

72. Glede na vse navedeno Sodišču predlagam, naj na četrto in peto vprašanje za predhodno odločanje, ki ju je postavilo Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju, Avstrija), odgovori:

Člen 41 Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti je treba razlagati tako, da določa največje zahteve, ki jih lahko nalaga nacionalna ureditev v zvezi z vsebino prijave terjatve, in da je obveznost navedbe datuma nastanka terjatve izpolnjena, če je razviden iz dokazil, priloženih prijavi terjatve, pri čemer veljavnost prijave ureja zakonodaja države članice, na katere ozemlju je bil uveden glavni postopek (*lex concursus*).